

Etikk og habilitet – fra teori til realitet

Den Regionale Styredagen 2026

StyreAkademiet Vestland 16.04.2026 – Camilla M. Madsen

Innledning

RETT RETNING

ER DET LOV – ER DET LURT?

Tema

1. Hvorfor etikk og habilitet er to sider av samme sak
2. Det juridiske rammeverket
3. Tre myter avlivet
4. Fire praktiske scenarier fra virkeligheten
5. Taushetsplikten som habilitetsreglenes tvilling?
6. Slik håndterer du det i praksis
7. Etikk utover lovens krav

1. Hvorfor etikk og habilitet er to sider av samme sak

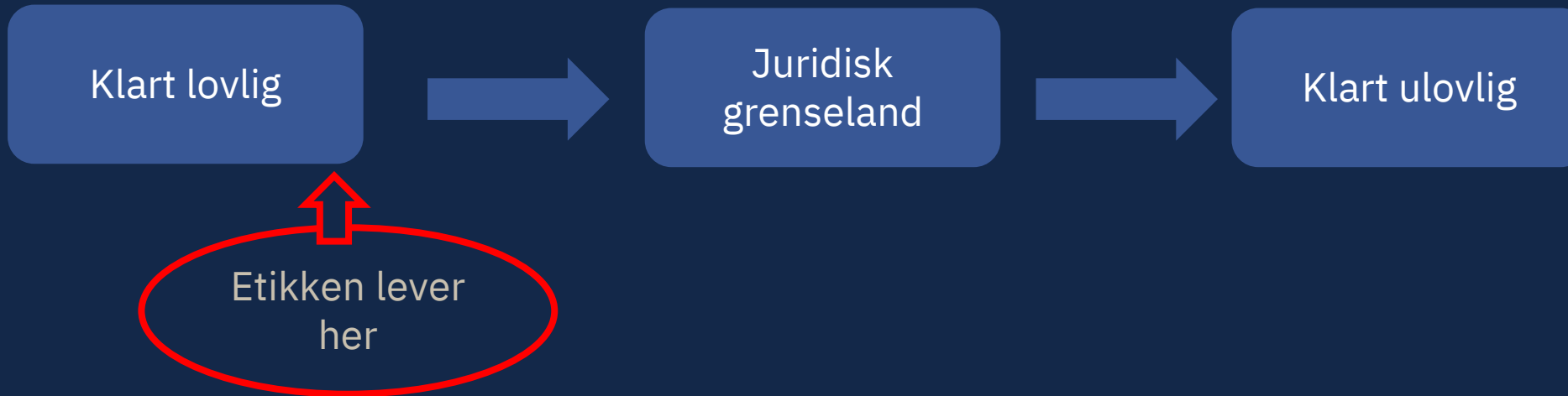
Styremedlemmets grunnleggende rolle

- Styret forvalter selskapet på vegne av aksjeeierne – ikke på vegne av seg selv
- Lojalitetsplikten: du skal fremme selskapets interesser, ikke egne
- Aktsomhetsplikten: du skal handle informert og forsvarlig

1. Hvorfor etikk og habilitet er to sider av samme sak

Etikk vs. jus – der loven slutter, begynner etikken

- Loven setter minimumsstandarden – hva BØR du gjøre?
 - Det brede spekteret av inhabilitetsgrunnlag
- Habilitet er ikke bare et juridisk spørsmål – det er et etisk spørsmål om integritet og tillit.

2. Aksjelovens § 6-27 - Inhabilitet

- (1) *Et styremedlem må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik **særlig betydning** for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha **fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse** i saken. Det samme gjelder for daglig leder.*
- (2) *Et styremedlem eller daglig leder må heller ikke delta i en sak om lån eller annen kreditt til seg selv eller om sikkerhetsstillelse for egen gjeld.*

2. Aksjelovens § 6-27 - lån og kreditt

- (1) *Et styremedlem må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for egen del eller for noen nærstående at medlemmet må anses for å ha fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken. Det samme gjelder for daglig leder.*
- (2) *Et styremedlem eller daglig leder må heller ikke delta i en sak **om lån eller annen kreditt til seg selv eller om sikkerhetsstillelse for egen gjeld.***

2. Hvem omfattes?

Egen del

Ulike regelsett for de ulike rollene i styret?

Nærstående – aksjelovens § 1-5

2. På tvers av selskapets interesser

1. **Sammenfallende interesser?**
2. **Andre forhold?**
3. **Godtroende tredjemenn**

2. Tilgrensende bestemmelser

1. **Habilitet på generalforsamlingsnivå**
 - § 5-3 (4)
 - § 5-21
 - § 5-22
 2. **Styrets saksbehandling og beslutningsdyktighet**
 - § 6-24
 - § 6-28 (og § 6-27)
 3. **Transaksjoner med nærstående og egenkapitaltransaksjoner**
 - § 3-8
 - § 6-17
 4. **Godtgjørelse til ledelsen (§ 6-16a)**
 5. **Lojalitets- og aktsomhetsplikt (§ 6-12)**
 6. **Ansvar og sanksjoner (§ 17-1)**
- **Taushetsplikt**

3. Tre myter avlivet

1. «Det skjer ikke meg»
2. «Det er negativt å være inhabil»
3. «Det er enkelt å vurdere»

4. Fire praktiske scenarier fra virkeligheten

- A. Famileselskapet
- B. Nettverksproblemet
- C. Konsernforholdet
- D. Observatøren med dobbeltrolle

5. Taushetsplikten som habilitetsreglenes tvilling?

Styremedlemmenes taushetsplikt

- Formålet
- Opplysningenes art
- Skadevirkningene

Koblingen til habilitet

- Uttrykkelig taushetserklæring?

«Habilitet handler om hvem som deltar i beslutningen. Taushetsplikt handler om hva de gjør med informasjonen etterpå. Begge er nødvendige – men de er ikke det samme.»

6. Slik håndterer du det i praksis

1. Identifiser
2. Vurder
3. Opplys
4. Fratre
5. Dokumenter

Hva bør inngå i protokollen?

Ved tvil - fratre

7. Etikk utover lovens krav

Loven er minimumsstandarden. God styrekultur krever mer.

- Åpenhet
- Varsomhet
- Kultur

«Etikk er det du gjør når ingen ser på deg – eller når det ikke er noen lov som sier at du må.»

Avslutning

1. **Du vil bli inhabil** – sørg for å kjenne reglene og prosessen
2. **Å erkjenne inhabilitet er profesjonelt** – ikke skammelig
3. **Tvilstilfeller løses med transparens og fratreden** – ikke med bortforklaring

«Et godt styre er ikke et styre uten interessekonflikter. Det er et styre som håndterer dem på riktig måte.»

Harris

RETT RETNING